

Organdonation från avlidna

Information till närstående

Ge besked om dödsfallet

När ges beskedet?

Det definitiva beskedet om dödsfallet ges till de närstående först när dödsdiagnosen är helt säkerställd (dvs efter den andra neurologiska undersökningen alternativt cerebral angiografi)

Vem ger beskedet?

Beskedet bör om möjligt ges av den behandlande läkaren tillsammans med ansvarig sjuksköterska. De känner till patienten och har kanske också tidigare haft kontakt med närstående.

Vad säger man ?

Man bör ge sig god tid att förklara innebörden av total hjärninfarkt och att den nu är fastställd med full säkerhet.

Ge helst närstående tid att ta till sig informationen i lugn och ro. Be om möjligt att få återkomma lite senare för att informera om vad som skall ske i fortsättningen.

Om närstående spontant själva tar upp frågan om organdonation skall man förstås ge dem adekvata, inte undvikande, svar. Förklara att donation kan bli aktuell, men frågan blir inte aktuell förrän dödsfallet är konstaterat.

Undvik själv att ta upp frågan om organdonation innan dödsfallet är helt säkerställt. Ta inte heller upp samtyckesreglerna i detta läge om inte anhöriga själva frågar. Ibland kan det vara lämpligt att förklara varför aktiv vård fortsätter även om patienten uppfattas som omöjlig att hjälpa. Vården fortsätter för att övriga organ ska vara i optimalt skick tills den avlidnes inställning till donation är känd.

Informera om organdonation

Vem informerar?

Den behandlande läkaren är den som ansvarar för att närstående informeras om organdonation. Samtalet sker med fördel tillsammans med ansvarig sjuksköterska.

Vilka anhöriga skall informeras?

Enligt lagen räcker det att en av de närstående informeras. Denne får i sin tur ansvara för hur kontakter och samråd sker med andra närstående. Läkaren behöver alltså inte själv göra någon mer ingående undersökning av vilka övriga närstående som kan finnas eller tala med var och en av dessa. Samtalet sker dock ofta med en grupp närstående. Läkaren kan då informera gruppen som helhet och behöver inte individuellt informera var och en.

Förberedelser inför samtalet

Om man är osäker på samtyckesreglerna - studera detta avsnitt i handledningen innan samtalet med de anhöriga (se flik 8).

Kontakta först transplantationskoordinatören

- som kan ge viktig information inför samtalet med närstående t ex: är donation fortfarande aktuellt, finns uppgifter om samtycke i donationsregistret, vilka organ kan tas tillvara?

Vad säger man?

Innan frågan om organdonation tas upp bör man förvissa sig om att den/de närstående förstått dödsbeskedet. Låt dem också ställa frågor.

Förklara att respiratorn kommer att stängas av men att man innan detta görs är skyldig att ta upp frågan om organdonation.

Informera om att det enligt lagen är den avlidnes vilja som gäller, oavsett om den är positiv eller negativ till donation. Fråga om den avlidne muntligt uttryckt sin inställning och/eller skrivit på ett donationskort.

Om den avlidnes vilja är okänd skall de närstående informeras om sin rätt att avböja donationen (vetorätt) och därefter ges utrymme för viss betänketid.

Innan samtycket har klarlagts behöver man inte självmant berätta i detalj om donationsingreppet. Låt istället de närstående själva fråga om det de vill veta.

Ofta undrar de närstående om vilka organ som kan bli aktuella för donation. Om man talat med koordinatören tidigare kan oftast frågan lättare besvaras. Ibland får man dock återkomma senare med ett definitivt besked.

Glöm inte att kontakta transplantationskoordinatören när samtycket klarlagts!

När beslut om donation tagits informerar man om ingreppets karaktär av operation och att den utförs på operationsavdelningen. Efter operationen kommer den avlidne att föras tillbaka till avdelningen för att ge närstående möjlighet till enskilt avsked.

De närstående kan *ej* vara närvarande när respiratorn stängs av eftersom det alltid sker i samband med ingreppets avslutande på operationsavdelningen.